

การพัฒนาระบบการประเมินและการตัดสินใจการใช้เทคโนโลยีด้านสุขภาพ

สมัชชาสุขภาพแห่งชาติครั้งที่เจ็ด

ได้พิจารณารายงานเรื่องการพัฒนากระบวนการประเมินและตัดสินใจการใช้เทคโนโลยีด้านสุขภาพ^๑

รับทราบและตระหนัก ว่าค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพของประเทศเพิ่มสูงขึ้น โดยค่าใช้จ่ายส่วนหนึ่งถูกใช้ไปกับเทคโนโลยีด้านสุขภาพที่ไม่มีประโยชน์ ดังนั้นการตัดสินใจที่สมเหตุสมผลจึงเป็นสิ่งสำคัญเพื่อให้การลงทุนด้านสุขภาพของประเทศมีประสิทธิภาพมากที่สุด และทำให้ประชาชนเข้าถึงเทคโนโลยีและบริการสุขภาพที่มีประโยชน์นั้น ซึ่งจำเป็นต้องใช้หลักฐานและข้อมูลเชิงวิชาการ รวมถึงผลการประเมินเทคโนโลยีด้านสุขภาพที่มีคุณภาพ ผ่านกระบวนการที่เป็นมาตรฐานได้รับการยอมรับทางวิชาการเชื่อถือได้และมีความยุติธรรม และต้องมีกระบวนการตัดสินใจที่โปร่งใส เป็นที่ยอมรับของทุกภาคส่วน และเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรวมทั้งประชาชนทั่วไปได้มีส่วนร่วมตลอดกระบวนการ

หวังใ้ การประเมินเทคโนโลยีด้านสุขภาพยังกระจัดกระจายอยู่ตามสถาบันหน่วยงานต่างๆ ไม่มีหลักประกันในความยั่งยืนและยังพึ่งพามาจากหลากหลายแหล่ง ซึ่งส่งผลให้สถาบัน หน่วยงานเหล่านั้นทำงานตามวัตถุประสงค์ของแหล่งทุน มากกว่าความต้องการของประเทศ อีกทั้งผู้กำหนดนโยบายและบุคลากรที่ควรจะใช้ผลจากการประเมินเทคโนโลยีด้านสุขภาพเพื่อประกอบการตัดสินใจเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีด้านสุขภาพทั้งในระดับชาติ ระดับโรงพยาบาล และระดับเวชปฏิบัติ ส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการประเมิน รวมทั้งผู้ประเมินยังขาดความเหมาะสมและความเชี่ยวชาญซึ่งอาจจะเป็นสาเหตุที่ทำให้ผลการประเมินเทคโนโลยีด้านสุขภาพไม่ถูกนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจ

ชื่นชม ต่อความพยายามของหน่วยงานต่างๆ ในประเทศไทยที่จะแก้ไขปัญหาการใช้เทคโนโลยีด้านสุขภาพอย่างไม่สมเหตุสมผลอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นการจัดตั้งหน่วยงานหรือโครงการต่างๆ เพื่อทำหน้าที่ประเมินเทคโนโลยีด้านสุขภาพ

เห็นว่า ควรมีการพัฒนาระบบการประเมินเทคโนโลยีด้านสุขภาพในภาพรวมของประเทศ เพื่อเป็นหลักประกันให้มีหลักฐานหรือข้อมูลที่ไ้จากการศึกษาการวิจัยหรือการวิเคราะห์ ด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ สำหรับนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจกำหนดนโยบายสาธารณะและการเลือกใช้เทคโนโลยีด้านสุขภาพ เพื่อให้การจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรของประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรม โดยคำนึงถึงผลกระทบจากนโยบายสาธารณะและการใช้เทคโนโลยีอย่างรอบด้าน ทั้งด้านการแพทย์ เศรษฐกิจ สังคม จริยธรรม และความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ

^๑เอกสารสมัชชาสุขภาพ ๗/หลัก ๓

จึงมีมติดังต่อไปนี้

๑. ขอให้กระทรวงสาธารณสุข จัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาระบบประเมินเทคโนโลยีด้านสุขภาพ แห่งชาติขึ้น ที่ประกอบด้วยผู้แทนจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง^๒ เช่น ผู้กำหนดนโยบาย ผู้เชี่ยวชาญทาง การแพทย์ นักวิชาการ อุตสาหกรรม ตัวแทนองค์กรผู้ป่วยที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการจากทั้งสาม กองทุนสุขภาพ^๓ ประชาสังคมและประชาชนทั่วไป เป็นต้น เพื่อดำเนินการในกิจกรรม ดังต่อไปนี้

๑.๑ การพัฒนาระบบการประเมินเทคโนโลยีด้านสุขภาพ ตั้งแต่ การศึกษาและสรุปปัญหาสิ่งที่ ผ่านมาในอดีต การตั้งคำถามในการประเมิน กระบวนการประเมิน การตัดสินใจทางนโยบาย การเปิดเผย ข้อมูลการพิจารณา จนถึงการประเมินหลังจากมีการดำเนินการตามแนวทางที่ตัดสินใจ ซึ่งรวมถึงการพัฒนา แนวทาง (guidelines) วิธีการ (methods) ข้อกำหนดมาตรฐาน (requirements) เครื่องมือ (tools) ซึ่งเป็น มาตรฐานเป็นที่ยอมรับของหน่วยงานในระดับประเทศ เพื่อใช้เป็นแนวทางการประเมินเทคโนโลยีด้าน สุขภาพที่มีคุณภาพ โปร่งใส เป็นธรรม ตรวจสอบได้ สอดคล้องกับบริบทของระบบสุขภาพไทย

๑.๒ การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถที่เกี่ยวข้องกับการประเมินเทคโนโลยีด้าน สุขภาพ ของภาคีเครือข่ายต่างๆ ทั้งนักวิจัย องค์กรวิชาชีพด้านสุขภาพ หน่วยงานวิจัย สถาบันการศึกษา ด้านสุขภาพ และสถานพยาบาล ให้สามารถทำการประเมินเทคโนโลยีด้านสุขภาพ และให้ได้ว่าซึ่งข้อมูล พื้นฐานในการกำหนดมาตรฐานการประเมินให้สอดคล้องกับบริบทของไทย

๑.๓ การจัดให้มีศูนย์กลางระดับชาติในการรวบรวมและบริการข้อมูลด้านการประเมิน เทคโนโลยีด้านสุขภาพและการนำไปใช้ทั้งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ข้อมูลจากการประเมิน และการนำผลการ ประเมินไปใช้ ทั้งในระดับประเทศและต่างประเทศ เพื่อเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ แก่ประชาชน และผู้สนใจโดยมีช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลที่หลากหลาย

๑.๔ การให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง เกี่ยวกับการตัดสินใจคัดเลือกเทคโนโลยีด้านสุขภาพ ที่เหมาะสม โดยใช้การประเมินเทคโนโลยีด้านสุขภาพสำหรับผู้กำหนดนโยบาย บุคลากรด้านสุขภาพ ผู้ใช้ ประโยชน์จากผลการประเมินกลุ่มอื่นๆ รวมทั้งสื่อมวลชน ประชาชน และกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เช่น กลุ่มผู้ พิการทางการมองเห็นและทางการได้ยิน อย่างต่อเนื่อง

๑.๕ การประสานเพื่อสร้างเครือข่ายนักวิจัย ระหว่างองค์กรหรือผู้ทำหน้าที่ประเมินเทคโนโลยี ด้านสุขภาพกับหน่วยงานวิจัยสาขาที่เกี่ยวข้อง สถาบันการศึกษาด้านสุขภาพ องค์กรวิชาชีพด้านสุขภาพ

^๒ ยกตัวอย่าง เช่น คณะอนุกรรมการพัฒนาบัญชียาหลักแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา คณะอนุกรรมการพัฒนาชุดสิทธิ ประโยชน์และระบบบริการ สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ/กรมบัญชีกลาง/สำนักงานประกันสังคม หน่วยงานที่ทำการประเมินเทคโนโลยี ด้านสุขภาพ สมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์/สมาคมไทยอุตสาหกรรมผลิตยาแผนปัจจุบัน/สมาคมอุตสาหกรรมเทคโนโลยีเครื่องมือแพทย์ไทย กลุ่มบุคลากรด้านสาธารณสุขและหน่วยงานวิชาชีพต่างๆ เช่น แพทย์ พยาบาล เภสัชกร แพทย์แผนไทย แพทย์ทางเลือก ฯลฯ ตลอดจน ราชวิทยาลัยต่างๆ กลุ่มองค์กรอิสระไม่แสวงหากำไร เช่น มูลนิธิคุ้มครองผู้บริโภค รวมถึงกลุ่มผู้ป่วยและกลุ่มผู้พิการต่างๆ กลุ่มองค์กรในชุมชน สื่อมวลชน ฯลฯ

^๓ ได้แก่ สวัสดิการรักษายาบาลข้าราชการ กองทุนประกันสังคม และหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า

องค์กรภาคเอกชนที่ไม่แสวงหาผลกำไรและที่แสวงหาผลกำไร และองค์กรที่ทำหน้าที่จัดการงานวิจัยเพื่อสนับสนุนทุนวิจัย ทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ รวมถึงการขยายศักยภาพเครือข่ายการประเมิน พร้อมทั้งควบคุมคุณภาพนักวิจัยและผลงานวิจัย

๒. ขอให้กระทรวงสาธารณสุข โดยความเห็นชอบจากคณะกรรมการพัฒนาระบบประเมินเทคโนโลยีด้านสุขภาพแห่งชาติ จัดตั้งองค์กรพัฒนาระบบการประเมินเทคโนโลยีด้านสุขภาพแห่งชาติ โดยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

๓. ขอให้ สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เป็นเจ้าภาพหลักร่วมกับ กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานประกันสังคม กรมบัญชีกลาง รวมทั้งหน่วยงานที่มีบทบาทในการกำหนดสิทธิประโยชน์ทุกหน่วยงาน และขอให้ตัวแทนสมัชชาสุขภาพได้เข้าร่วมในการพัฒนาชุดสิทธิประโยชน์ พัฒนากรอบแนวทางการตัดสินใจ โดยใช้ข้อมูลจากการประเมินเทคโนโลยีด้านสุขภาพร่วมกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน นอกเหนือจากความคุ้มค่า ตามบริบทและความเหมาะสมของแต่ละหน่วยงาน

๔. ขอให้สมาชิกเครือข่ายสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ และเครือข่ายอื่นๆ ร่วมติดตาม ศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการประเมินและตัดสินใจการใช้เทคโนโลยีด้านสุขภาพ รวมทั้งร่วมมือในการวิจัยหรือเก็บข้อมูลในส่วนของพื้นที่

๕. ขอให้สถาบันการศึกษาที่มีการเรียนการสอนด้านสุขภาพ ทำการพัฒนาหลักสูตรที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการประเมินเทคโนโลยีด้านสุขภาพ การตัดสินใจการใช้เทคโนโลยีด้านสุขภาพและการนำข้อมูลการประเมินเทคโนโลยีด้านสุขภาพมาใช้

๖. ขอให้หน่วยงานสนับสนุนการวิจัย เช่น สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ มหาวิทยาลัยฯลฯ สนับสนุนให้มีการวิจัยเพื่อการประเมินเทคโนโลยีด้านสุขภาพ

๗. ขอให้เลขาธิการคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติรายงานความก้าวหน้าต่อสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ ๘ และ ๙